

TRONDHEIM-OSLO: Den trondheimsbaserte professoren og komponisten Ståle Kleiberg til venstre og den oslosituerte komponisten Eivind Buene til høyre.

FOTO: ELLEN LANDE GOSSNER OG VEGARD EGGEN

To forskjellige verdener?

SAMTIDSMUSIKK

Ståle Kleiberg

«David and Bathsheba»
Div. solister, Trondheim
symfoniorkester og vokalen-
semble.

Dir: Tõnu Kaljuste

Eivind Buene

«Possible Cities/Essential
Landscapes»

Cikada

Dir: Christian Eggen

Det er langt mellom Oslo og Trondheim, i hvert fall hvis man bruker samtidsmusikken som kilometerteller. Eller nærmere bestemt, avstanden mellom den Trondheimsbaserte professoren og komponisten Ståle Kleiberg og den Oslosituerte komponisten Eivind Buene, som begge er ute med hver sine utgivelser på 2L (Lindberg Lyd).

Begge komponerer det vi er nødt til å kalle samtidsmusikk, men musikkens har de ikke noe særlig felles. Så er da også Kleiberg kalt «klangdyrkende nyromantiker» i den siste norske musikkhistorien, mens Buene er plassert som «retromoderne».

For å skjære klar av en håpløs debatt om stilkriterier, materialnivå og så videre, hopper jeg over gjerdet til litteraturteorien og den franske litteraturteoretikeren Roland Barthes' skille mellom den lesbare og den skrivbare teksten. Med dette skillet forstår jeg at den lesbare teksten er teksten slik vi kjenner den, den klassiske teksten, mens den skrivbare er teksten der vi får lyst til å skrive selv, det vil si være meddiktere i høyere grad enn i den lesbare.

Og står ikke Kleiberg da med «David and Bathsheba» (2008) for den klassiske, den lesbare

musikken? Vi snakker om et operaoratorium basert på Det gamle testamente der historien dreier seg om hvordan David forfører Batseba, kona til en av hans generaler. Og denne historien er utpenslet i et vakkert tonespråk, som er mer mediterende enn dramatisk, og som er lett å følge.

Det som slår meg er hvor flink Kleiberg er til å lage gode og uttrykksfulle melodier. De blir aldri selvsagte og banale, ei heller kantete og ikke-melodiøse. Orkestretsatsen er raffinert med delikat bruk av blåsere, harpe (Davids instrument), celesta og vibrafon. Korpartiene står som formale søyler i verket, og de to store ariene, til henholdsvis David og Bathseba, er uformet på semiklassisk vis, der det indre menneske gis en klar, melodisk skikkelse.

Det er flott musisert, om enn Johannes Weisser, som David, er sikrere og har et sterkere nærvær enn Anna Ei-

tiv deltakelse», skriver han videre, noe som nettopp kan tolkes i retning av Barthes' det skrivbare.

Underforstått: Det å lytte til Buenes musikk er som å lete seg fram og oppdage nye gater og plasser i en storby fordi denne musikken nettopp er like uoversikkelig, like overraskende som storbyen

er det. Men er den det? Eller for å si det på en annen måte: Hvor mye er rett og slett lesbart, det vil si den modernistiske musikken slik vi kjenner den? Det er slett ikke så lite. Også her er det mye som er konvensjoner, som for eksempel effekten ved å presse buen så hardt mot gripebrettet at tonen sprekker?

Men så dukker det plutselig opp partier som kan minne om Bela Bartoks «nattmusikk», det blir som å komme ut på en opplyst plass etter et trangt, mørkt smug. En snodig melodi som kontrasterer det vi forbinder med komplekse, (retro)modernistiske forløp. Det er åpenbart, i hvert fall her, at Buene er på vei mot en mer landskapsorientert musikk, noe som kan gi assosiasjoner til amerikane-

ren George Crumb. Eller enkelt sagt: mer inntrykk enn uttrykk, eller impresjonisme versus ekspressjonisme. Flott spilt er det også. Så hvor møtes det lesbare og skrivbare i denne sammenhengen da, eller: Hvor møtes Kleiberg og Buene? Kanskje på Otta?

Egil Baumann

musikk@klassekampen.no

Hvor møtes Kleiberg og Buene? Kanskje på Otta?

narsson som Batseba. Det er et gripende verk. Det er i høy grad lesbart.

Buenes «Possible Cities / Essential Landscape» (2009) innbyr tilsynelatende mer til det skrivbare. Buene skriver i co-verteteksten at «det å bevege seg gjennom en by er en god metafor når man lytter til ny musikk.» Dette krever en «ak-